

Valstybė ir jos santvarka

Jau seniausiųjų gyvenviečių gyventojams reikėjo saugoti savo teritoriją ir palaikyti joje tvarką. Dėl to ėmė formuotis pirmosios tuo besirūpinančių žmonių grupės, kuriose buvo sukurti pirmieji įstatimai ir sugalvotos baudmės prasižengusiesiems. Žmonėms reikėjo stipraus vadovo, žmogaus, kas galėtų juos ginti nuo priešų. Apytikriai šitaip galėtumėme įsivaizduoti, kaip atsirado pirmosios vyriausybės.

Visos pasaulio šalys turi yra kokios nors santvarkos formos. Tai gali būti respublika (prezidentinė arba parlamentinė), monarchija (konstitucinė arba absoliutinė), teokratija, karinė diktatūra ir kt. Joms vadovauja (atitinkamai) prezidentai/prezidentės, karaliai/karalienės, ministrai pirmininkai, diktatoriai ir kt.

Lietuvos Respublika yra daugiapartinė parlamentinė demokratija, jos valdymo sistema – parlamentinė respublika. Valstybės vadovė yra prezidentė Dalia Grybauskaitė. Lietuvoje prezidentas renkamas tiesioginiuose rinkimuose penkerių metų kadencijai. Ministru pirmininku šiuo metu yra Andrius Kubilius. Lietuvos parlamentas vadinamas Seimu – jis turi įstatymų leidžiamąją galią. 141 Seimo narys renkamas ketveriems metams. Rinkimų teisę turi visi piliečiai, sulaukę 18 metų amžiaus.

Vykdomąją galią turi vyriausybė su savo ministerijomis ([Aplinkos ministerija](#), [Finansų ministerija](#), [Krašto apsaugos ministerija](#), [Kultūros ministerija](#), [Socialinės apsaugos ir darbo ministerija](#), [Susisiekimo ministerija](#), [Sveikatos apsaugos ministerija](#), [Švietimo ir mokslo ministerija](#), [Teisingumo ministerija](#), [Užsienio reikalų ministerija](#), [Ūkio ministerija](#), [Vidaus reikalų ministerija](#), [Žemės ūkio ministerija](#)). Teisminę galią turi teismas (Aukščiausiasis teismas, Konstitucinis teismas, apskričių, rajonų, miestų teismai.)

Dabartinis Čekijos prezidentas yra Václav Klausas. Čekijoje yra dviejų rūmų parlamentas: jį sudaro aukštieji rūmai – Senatas ir žemieji atstovų rūmai, paprastai vadinami Parlamentu.

Svarbi ne tik šalies politinė sistema, bet ir jos administracinis suskirstymas. Lietuvos teritorija suskirstyta į 10 apskričių. Lietuvoje yra 60 savivaldybių – 9 miestai, 43 rajonai ir 8 naujai įsteigtos savivaldybės.

Svarbu taip pat, kad žmonės ir valstybę kas nors gintų. Dėl to visose šalyse egzistuoja policija ir ginkluotosios pajėgos.